Ն.՝ 4655 — 1881 ՄԱՅԻՍ 28 ԲԷՆԶԵՆՊԻՀ

22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆԻՍ 9 ԲԷՆԶԵՆՊԻՀ — Ն. 4655

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Կանոնաւոր էջին
սէնէ մէճիտիյէ 8
[illegible] 4
[illegible] 2
նէյսթէ 20 փարա։

Թաշրալար էջին
սէնէ, մէճիտիյէ 10
[illegible] 5
[illegible] իւնրէթի պիկէ այիտ տիր։

Անատոլուի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆՆԵՐ

Պիրինճի տէֆա էջին սաթիրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

Իլան սրբասանա գոնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթիրը 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խանէ եազիլիր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէյ-ղէնպէ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 11։

20 ՓԱՐԱ.

1298 ՄԱՅԻՍ 28

1298 ՐԷՃԷՊ 12

20 ՓԱՐԱ.

ՄԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Մէհէմմէտ Բիւշտի բաշա, հէնուզ իզմիր գոնաղընտա մէվգուֆ մուզ, քէնտիսինի կէօրմէք, վէ Խանանպոլա կիտիպ կիտէմէտէ գէկիմ թայեին էյլէմէք իւզրէ, տէօրթ գէֆէր թապլպ ճէլպ իտիրմիշ տիր։ Ամանն օլունտուղունա կէօրէ, ապրպպի միմանիէ յհիւմիւն գավինճէ, միւշարիւէյհին Իսթանպոլա գալինտէն պիյիւք մուխթարա մուգուն մէլհուզ իմիշ։

—Սաթանաթը Սէնիյյէնին Լոնտրա սէֆիրի Միսիրիւս բաշա հաղրէլերինին լայիհասը հագգընտա, մէվճուտ օլան մալիւմաթը իրլամգընտա օլարագ, պազը մալիւմաթ գիտիրլիկինի Վագէթ եազբէօր։

Մալիւմաթը մէզկուրէնին էն էհէմմի, Ինկիլթէրրա գոմիթէլերի ըէիսի Մ. Գովէրնինին, լայիհայի մէզկուրէեէ մուվաֆագաթ իմիշ օլմուղունա տայիր մուգատտէմա ամուլնան խապէրլերին, միւմանիէյհ Մ. Գովէրնին թարաֆընտան պիր մէքթուպը մախսուս իլէ թէզկիպ իտիլմիշ օլմասը քէյֆիյէթի տիր։

—Եգոտրա կէօրիւ ճիհէթինտէն թահիհի հուտուտ օլունմասը հագգընտա սէֆիրլէր պէյնինտէ միւզաքերաթ ճէրէեան իմիտիկինի եազմիշ իտիք։

Միւզաքերաթը մէզկուրէնին գէզէքսի Պապը Ալիեէ թէպլիղ օլունմասը օլմազլէ պէրապէր, Պապը Ալինին, սիֆիրանը գարարլարընա վագէֆ օլտուղունու իլավէթէն պէեան իմիշ իտիք։

Վագթըն պու պապտէ ալտըղը մալիւմաթը տիրէեէ կէօրէ, Պապը Ալի, սէֆիրլէրին գարարլարընա մին գայրի ըէսմ վագէֆ օլտուկիպ, եինէ մին գայրի ըէսմ օլմագ իւզրէ, բէք մուհիմմ պագը միւլահազաթ թէպլիղ իմիշ տիր։

Միւլահազաթը մէզկուրէեէ տայիր ալընան մալիւմաթա կէօրէ, Պապը Ալի, Եգոտրա ճիհէթինէճ «Ռուս» եանի հալը հաղրընտա մուհաֆազասընտան պաշդա պիր սուրէթլէ միւզաքերէեէ կիրիշէմէեէճէկինի անլամմըշ տըր։

Օլ թարաֆլարճա հուտուտուն թասհիհի, Պապը Ալիճէ տախի միւսթէլզէմ իսէ տէ, Գարատաղա թէրք օլունան արազինին չօղալմասը գապուլ օլունմամաճաղը, զըմնէն թէֆհիմ գէլընտըղը մէրվի տիր։

Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նովիգոֆուն լայիհասընտա, Գարատաղա արազիյի ճէտիտէ թէրք օլունմասը թէքլիֆ իտիլտիկի, կէչէն հաֆթա իչիտիլիպ, պալէատէքի խապէրլէրտէն մէսմուաթը մէզկուրէ թէէյիտ օլունուեօր։

Հաթթա, էհալիսի գաթօլիք պուլունան պիր նահիեէնին նըսֆը Գարատաղա թէրք օլունմագ, լայիհայի մէզկուրէնին ճիւմիէյի միւքէլլեֆիյէթընտան օլուպ, նահիեէյի մէզկուրէ էհալիսի իսէ, մուհաֆազայի հէյեթի միւճթէմէալէրի ուղրունտա հէր տիւրլիւ ֆէտտաքերլըղա հաղը, վէ էօթէտէն պէրու Գարատաղանան միւթէնէֆֆիր պուլունտուղլարը պէեանըլըա, թէքլիֆին պու գըսմը գապիլի գապուլ օլմատըգը, պազը սիւֆէրա ճանիպինտէն Ռուսիա սէֆիրինէ ճէվապ եօլունտա իֆատէ օլունտուղունու տախի մէզքիւր ղազէթա եազրեօր իսէ տէ, պու խուսուսա տայիր ըէսմի մալիւմաթ ախզ իթմէմիշ օլտուղունու տա իլավէ խտիեօր։

—Պապը Ալի, Ռումէլի չըմէնտըֆէրլերինին տիւէլի էճնէպիեէ խաթթարըյլա պիրլէշմէսի մասատէսի միւհիմմէսինի, քէմալի կէրմի իւզրէ թահթը միւզաքերէեէ ալմըշ տըր։

—Պուլղարիսթան մէսալիհի հագգընտա Պապը Ալի իլէ Տէրիսաատէթտէ պուլունան սիֆէրայի տիւէլի մուազզամա պէյնինտէ թաաթիի էֆքեար օլունմուշ օլտուղունա տայիր, պիր շայեա տէվէրան իթմէքտէ տիր։

Մէզքիւր շայեաեա կէօրէ, Պուլղարիսթան բրէնսինին էֆալ վէ հարէքեաթը, Ներաշմաէյի էսասէյի մէմլէքէթ իւզրէ թաթպիգ օլունմագ լազըմ կէլիր իքէն, բրէնսին հարաքեաթը ախիրէսի, Պէրլին ահտնամէսինէ մուղայիր օլարագ, գովէյի հիւքիւմէթի պիր թարիգի տիկէրէ սարֆ էյլէմէք իսթէտիկինտէն, տէվլէթի Ալիեէ, Պուլղարիսթանընն ահվալը հաղբրէսինէ նազարը պիգայտի իլէ պագմաեարագ, օրաատա սաքին էհալիյի Իսլամիեէնին մէնաֆիինի մուհաֆազատան կէրի տուրմաեաճաղընը, Պապը Ալի սիւֆէրայի միւշարիւէյհիւմէ պէեան էյլէմիշ իմիշ։

—Ինկիլթէրրա դրամիչասընընն թահթը հիմաեէսինտէ օլարագ Տէրիսաատէթտէ թէչէքքիւլ իտէն «թէպասյի էճնէպիեէ միւհթաճյինինէ իանէ ճէմիյյէթ»ի թարաֆընտան թագտիմ օլունան պիր արզըհալ իւզրէրինէ, ճէմիյյէթի մէզքիւրէեէ այիտ խալբճա վէ տիքիշ էշէրի կիպի մամուլաթտան 1000 լիրալըգ էշեանըն խազինէյի խասսատան միւպաեասը զըմնընտա իրատէյի Սէնիյյէ շերէֆսուտուր իթմիշ տիր։

—Իրմիրտէ Ֆրանսա գոնսոլոսու Մ. Բէլիսէ տը Ռընո, հիւքիւմէթի մէթպուասը թարաֆընտան իսթիհսալ իթտիկի մէէզունիյյէթ իւզրինէ, գոնսոլոսխանէսինին ումրունու մուավինի Մ. Ռութէլ նամ զաթա թէվտի խտերէք, մատամսը իլէ պէրապէր Ֆրանսաեա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն Սէլանիքտէն կէլէն Իթալիան վաբորու իլէ, վիլաեէթի մէզքիւրէ տախինտէ տերտէսի օլունան 15 նէֆէր էշզըեա Տէրիսաատէթէ կէթիրիլմիշ տիր։

—Սագըզ ֆէլաքէթզէտէկեանը իչին շիմտիեէ գատար Վիէննատա թօբլանըլան իանէնին եէքիւնիւ 47 պին 591 ֆրանգա պալիղ օլմուշ տուր։

—Եունանիսթանտա թապ օլունան Արիսթոֆանիս նամ մէզահ զաղէթասըյլա, Սոֆիատա չըգան Նարոտնի Կլաս նամ զաղէթանընն մէմալիքի շահանէեէ տուխուլէրի մէն օլունմուշ տուր։

—Տէրվիշ բաշա թարաֆընտան թէվզըֆ իտիլէն 9 նէֆէր Արնավուտ պու քէրրէ Սէլանիքտէն Տէրիսաատէթէ վիրուա իտիպ, թահթէլ հըֆզ Պապը սերասքէրիեէ կէօթիւրիւլմիշլէր տիր։

—Պէրաթ եանի աշաղըքի Արնավուտլուգտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, պու կիւնլէրտէ մահէլլի մէզքիւրտէ զաեէթ իրի տանէլի տօլու եազմաղլէ, պազը գարիեէ-էլերին պաղլարը վէ մէյվատար ալէրին պաղլարը վէ մէյվատար ալէրին զաճլարը քիւլլիէն խարապ օլմուշլար տըր։

—Խազինէյի տէվլէթէ սէնէվի 250,000 ատէտ օսմանլը լիրասը վարիտաթը սաֆիեէ պրագաճագ օլան պիր թէշէպպիւս հագգընտա, Մ. Նիգոլա Վաեաս վէ Դոնսթանթէն Լէվիտիս թարաֆընտան Պապը Ալիեէ թագտիմ օլունան պիր լայիհա, էսասէն գապուլ օլունմուշ տուր։

—Սէլանիքտէն Հադրգաթա եազըլան պիր մէքթուպտա օգունտուղունա կէօրէ, Տէրվիշ բաշա Եագովատան Բրէզրինէ ավտէթ իթմիշ տիր։ Միւշարիւէյհ, Սէլանիքտէքի քիթապճըլարտան պինէրճէ գուրան սաթրն ալըպ Արնավուտլարա տաղըթմըշ տըր։ Բրէզրինտէքի ֆէվգէլատէ գոմիսիոն Տէպրէլի Իլիաս վէ Էսատ բաշալարընա Կուսինալը Ալի բաշալար կիպի Արնավուտլուգ էրքեանընտան միւրէքքէպ տիր։ Պու գոմիսիոնուն վազիֆէսի, Արնավուտլուգ ասայիշինի իսլալէ թատատի իթմիշ օլան ասիլէրին մուհաքէմէլէրիյլէ ճէզալէրինին թէրթիպ վէ իճրասընտան իսպարէթ տիր։ Տէրվիշ բաշա, Արնավուտլուգտա շիմտիեէ գատար իճրա օլունմամըշ օլան թահրիրի նուճուս վէ էմլաք կիպի թէնսիգաթա տայիր եաբաղը լայիհալարը, զիքր օլունան գոմիսիոնա թաստիգ վէ թէմսիր իթտիրէրէք իլան վէ իճրա էյլէմէքտէ տիր։ Արնավուտլուգտա պու կիւնէ կէլինճէեէ տէկին միշէվվէշ պիր եօլտա թահսիլ օլունան, վէ տէվլէթին վարիտաթը ճէսիմէսինտէն պուլունան աղնամ բէսմինին, գանունը մախսուսու ահքեամընա թէվֆիգէն թահսիլինէ թիշէպպիւս օլունմուշ տուր։

—Տէրիսաատէթտէ պուլունան Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի, Վագթի զաղէթասընընն Ֆրանսա ալէյհինտէքի նէշրիեաթընտան տօլաեը, խարիճիեէ նէզարէթինէ շիքեաեէթ իտիպ, մէզքիւր նէշրիեաթտան միւնֆէրիլ օլտուղունու իմա իթմիշ իտուկինի Վագթի քէնտիսի եազրեօր։

—Քիւրտիսթանտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, շէյխ Իւպէյտուլլահ, մագամընտա պէրգարար օլուպ, Իրան իւզէրինէ հիւճում էսերի եօգ տուր։

Համպա աղա իլէ շէյխ Ապտիւլ Գատէր վէ սայիր պապը Քիւրտ լուէսասը տախի պաշդա պիր գարիեէ տէրլէր։

—Պուլկարիսթանա կիթմիշ օլան Պուլկար էկզարգոսունուն Ֆիլիպէտէն միւրուրինտէ, Ռումէլիի Շարգի մէճլիսի ումումիսինին տայիմի գոմիթէսի ագաբ իճթիմա իտերէք, Պուլկարիսթան ահվալինի միւզաքերէ, վէ էվվէլա բրէնսին վաղիեէթ վէ հայսիեէթինի մուհաֆազա իչին, լիւզում կէրօիւնէն մբգտարտան ֆաղլա Պուլկարիսթան գանունը էսասինին թաատիրինէ մուվաֆագաթ օլունմամասընա, վէ սանիէն Ռուսիալը ժէնէրալ էհրէն. բօթոն թէպլիի խուսուսունտա իսբարէ, վէ սալիսէն, ֆէվզէլատէ գոմիսէրլէրէ վերիլէն գուվվէյի իսթիպատիեէնին իլղասընը թալէպ իթմէկէ, վէ բապիէն, ինթիխապլարընն սերպէսթ օլմասընա դարար վերիլմիշ տիր։

Պինաէն ալէյհ էկզարգոսուն Սոֆիատա ազիմէթի, սըրֆ ումուրը մէզհէպիեէ մէպնի օլմասընընը Ֆիլիբօբօլու զաղէթասը եազրեօր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ պիլտիրտիկիմիզ Պիթլիս գարիյէլէրինէն Թեզուտ (Թիֆօն) նամ գարիյէտէ վուգուպտան հարէքէթի արզտան վէֆաթ իտէն պիչարէլերին եիւզ, վէ եարալանանլարընն տախի ալթմըշ նէֆէրտէն զիեատէ օլմասընընն, պա թէլէկրաֆ բաթրիգխանէեէ պիլտիրիլտիկի, հավատիսի միւթէելլիմէտէն տիր։

—Կէչէն կիւնքի նիւսխէմիզտէ, Թաշրալարա կէօնտէրիլէճէք օլան զաղէթալարընն իւճրէթինին, 10 բարատան 5 բարաեա թէնզիլէ հիմմէթ իտիլտիկինի պիլտիրտիկիմիզ միսիլու, տիւնքի նիւսխէմիզտէ տախի Վիթալիս էֆէնտինին, սէվահիլ բօսթախանէլերինի, տահա զիեատէ պիր մունթազամ հալէ վազ իթմէք իւզրէ, Իզմիրէ ազիմէթ իթտիկինի տախի պիլտիրմիշ իտիք։

Պու խուսուստա, թէլէկրաֆ վէ բօսթա նազարը Իզմէթ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի հագգընտա, իզհարը թէշէքքիւր օլունտա ճայիզ տիր, չիւնքի, պիր մէմալիքտէ, վասրթայի մուխապէրաթճա իոլսահթ իճրասընա սայ ու հիմմէթ իթմէքլիք, վաթանճա էն պիյիւք խիտմէթլերտէն պիրի տիր, վէ ումարըզ քի, էֆէնտիի միւշարիւէյհ զէմանընտա, տահա սայիր իսլահթ վէ թէսհիլաթ կէօրմէքլիք իզպպլինէ նայիլ օլաճաղըզ։

Հէր նէ գատար, զաղէթամըզ գրթասընտա պուլունան զաղէթալարտան, պիր նիւսխէտէն զիեատէ օլտուղու հալտէ, պէշէր բարա իճրէթ ալընմագտա իսէտէ, հէնուզ պէշ բարալըգ բուլ պուլունմասընտան, եալընըզ պիր նիւսխէ կէօնտէրիլտիկինտէ, եինէ օն բարալըգ բուլ եարըշմըրըլմագլըգ իդթիդա իթտիկի կիպի, զաղէթամըզ գրթասընտան պիյիւք օլանլարտան տախի, չիմտիքի հալ, օնար բարա ալընմագտա տըր։

—Հազարեան թիթիւն վէ սիկարա ֆապրիգասընընն իլանլարը, զաղէթամըզտա կէօրիւլմէքտէ օլուպ, վէ մէզքիւր ֆապրիգանընն թիթիւն վէ սիկարալարը հագգընտա իսէ, պուրատա թահսին վէ մէճմունիյէթէ տայիր չէհատէթլէր իշիտիլմէքտէ օլտուգտան պաշդա, մէմալիքի էճնէպիյեէտէ պիլէ պիյիւք գապուլիյեէթ պուլմագտա օլմասը մէսմուիմիզ օլտուղունտան, պիլ մէճմունիյյէ պէեանընը, վաճիպէտէն ատտ իտերիզ։

—Գատըքէօյտէ Միհրտար կաղինսու միլթէզիմի բէրուքէր թագուրուն, գարիեէյի մէզքիւրէտէ Դաթինա նամընտա պիր խաթունու զէվճինատէն իղթալ իլէ, պիր գաչ սէնէլէր պիրլիքտէ եաշատըղը վէ մուախխարէն անը թէրքլէ, տիկէր պիր խաթուն իլէ միւնասէպէթ հասըլ իթմէքլիկի իւզրինէ, տաեբսը օլան Սինէմ իլէ մէրգում թագուր արասընտա զուհուր իտէն միւնազաա իւզրինէ, բօլիս մէրքէզինտէ, «Դաթինանը չօճուգլարը կիպի պօղաճա՞ղմըլըն» տէեու մէրգում Սինէմին իֆատէսի, նազարը թահգըզ վէ թէտգիգի տավէթ էյլէմէսիյլէ, բօլիս սէրգօմիսէրի Նաքիը պէյ իլէ սալիսի Մէհէմմէտ պէյ թարաֆընտան մէրքէզէ ճէլպ իտիլէն Գաթինա իլէ դատիլէ վէ մէզարճլարընն խոթինթագլարընտա, Թագուրուն էօյլէ պիր ֆիլիլ ճինաեէթի իխթիեար իյէտիկի անլաշըլարագ, պաժուրնալ թահթը թէվզէֆա ալտըրըլտըղը պունտան ագաճմ զաղէթալարտա եազըլմըշ իտի։

Պու կիւնքի Վագթի զաղէթասընտա, մէրգում Թագուրուն իմզասըյլա տէրճ իտիլէն պիր մէքթուպտա, քէնտիսինին օ եօլտա պիր ճինաեէթտէ պուլունտուղու բէտտա վէ թէքզիպ իտիլմիշ, վէ իսկիւտար մէրքէզի պիտաեէթ ճէզա վէ խթինաֆ տայիրէլէրէյլէ հէյեէթի իթթիհամիեէտէն վերիլէն միւզէքքէտէ, շու մատատէտէն տօլաեը իխպարաթ վէ տէլայիլի քեաֆիէեէ տէսթրէս օլունամայարագ, թախլիեէյի սէպիլինէ գարար վերիլիկի պէեան գըլընմըշ տըր։

(Պու մատատէեէ տայիր Իսթանպոլ մահքէմէյի իսթինաֆիեէսի միւատտիյի ումումիլիկի հէյեէթի իթթիհամիեէսինտէն վերիլէն միւզէքքերէնին սուրէթի տիր.)

Նալպուր եօվանընն թահթը նիքահընտա իքէն, Դաար քէօյիւնտէ տաքին բէրուքէր թագուր իթարաֆընտան վուգու պուլան իղֆալթա գաբըլարագ, իրթիքապը ֆիլիլ չինի էյլէմէսիյլէ, հաբլ օլան չօճուգլարը պօղմուշ օլտուգլարը իտտաա օլունմասընտան տօլաեը մաղնուն ալէյհ վէ մէվգուֆ պուլունան Դաթինա պինթի Տանիէլ իլէ մէրգում Թագուր վէլէտի Խաչիկ հագգլարընտա ինտէլ թէտգիգաթ իխպարաթ վէ տէլայիլի քեաֆիէեէ տէսթրէս օլունամամաղլա, թախլիեէյի սէպիլէրինէ գարար վերիլմիշ, վէ մաղպաթասը տախի տէրտէսթի թանզիմ պուլունմուշ օլտուղունան, մէրգուման տիկէր պիր սէպէպտէն տօլաեը մէվգուֆ տէյիլլէր իսէ, հէման սէպիլէրի թախլիեէ օլունմագ իւզրէ մուղէքքէրէ տիր։

Պէր մուճիպի միւզէքքէրէ էյֆայի միւգթէզասը զըմնընտա, մաղրուֆէն իւսկիւտար պիտաեէթ մահքէմէսի միւտտաիյի ումումիլիկի ճանիպի վալէասընա իրսալ օլունտու։

Ֆէյ 29 ճ. սէնէ 98 վէ
Ֆէյ 16 մայիս սէնէ 97։

ԻԽԹԱՐ

Տիւսթուրումուզ շիմտիքի հալ սաթըրմագտա տըր Իսթանպոլտա քէօրրիւ եագընընտա սուճու Պողոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պաղչէ գաբուսունտա, Մասիսին պուլունտուղու ճէլալ պէյ խանը գարշըսընտա 23 նիւմէրօյու սաաթճը տիւքքեանընտա, վէ Եէնի ճամի ճատտէսինտէ Ղուկասեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պապը Ալի ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիթապճը տիւքքեանլարընտա, վէ Իսթանպոլտա քէօրրիւ պաշընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու եանընտա վագը քիթապճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա։

Պիր ճիւզիւ 5 դուրուշ տըր։

ԻՍԼԱՀԱԹԸ ՄԱԼԻԵԷ

Մէսէնճը զպէթասընա, Իզմիրտէն եաղըմը օլան աթիէքի մէքթուպ շաեանը տիպգաթ վէ էհէմմիյեէթ օլմաղէ, թէրճէմէսինին պէեանընա միւսարաաթ խէրիպ։

Էֆէնտի,

Մահը հալին 24 թարիխի նիւմէրօնուղտա միւնաէրլիճ մալիեէ պէնտի, հէր մուհիպպի մէմլէքէթ թարաֆընտան արիզ ու ամիդ սուրէթտէ նազարը տիպ գաթ վէ իթթիֆաքէ ալընմաը տը։ Ահվալի ումումիյեէյի թէտգիգ իտէն իշին մալիմ վէ միւսէլլէմ տիր քի, մէմլէքէթին միւսթագպէլի հաղդընտա խաթրտա գալաճագ տիր պուխրան սիւրթլէ եաղլաշմագտա օլուպ, պունտան չէգէլաճագ եօլ իսէ, շունտան իպարէթ պուլունաճագ տը։ Չէյլէ քի, եա մէմլէքէթ, միւնհասրէն Միւսլիմանլարտան, վէ եաէնընզ պիր սընըֆը ռիճհանիյեէթի միւսթագիլէսինտէն միւրէթթէպ օլան ուսուլը աթիդա իւզէրինէ տէվլէթի թէքրար թէէսսիս իթթիֆաքլիկի խաեալ իտէն պիր գըսմ էհալինին չաեանը էսէֆ նասիհաթլարընա մուվաֆֆագաթ իտէրէք, մէսէնիյեէթի հաղրէնին իսխալինէ սէտտ չէքճէք, վէ եախօտ վագթն տայիրէյի միւնէվվէրէսինտէ պուլունարագ թէրագդը վէ թէդատիւմ եօլարընա կիտէճէք տիր։ Հէր պի թարաֆ օլան քիմսէ իշին, իշթէ կիւնլիւք մէսէլէ պունտան իպարէթ տիր։

Շիմտի էֆէնտի, Օսմանլը նօգթայի նազարընճա պագալմ քի, մէմլէքէթէ մէսէնիյեէթի հաղրէնին իսխալինէ միւմանաաթ խիլմէսինտէ կէօսթէրիլէն պիւրհանլար, գա՞նղիլէր տիր։ Օսմանլը ումուրը իտարէսինտէ պուլունանլար տիւօրլար քի, «մէմլէքէթիմիզ թէվսիի իսլահաթ իշին սէրմահէհէ միւհթաճ օլուպ, պիզիմ իսէ, պու սէրմահէմիզ օլմատըղընտան, Եվրոբատան կէլէճէք տիր, վէ էկէր Եվրոբա սէրմահէսի կէլիր իսէ, Եվրոբալըլար անըն իլի արդասընտան կիտէճէքլէր տիր։ Լաքին պու Ֆրէնքլէր, պիզիմ թէպաամըզ կիպի սապրը վէ թէհամմիւլլիւ օլմատըգլարընտան, իտարէյի հաղրէմիզտէն խօշնուտ օլմահաճագլար տը, վէ հիւքիւմէթի մահթպուլարը թարաֆընտան իլթիզամ իտիլէրէք, գավանինիմիզ, ատաթըմըզ, վէ ուսուլի իտարէմիզ ալէյհինտէ պուլունաճագլար տը։ Պու հալտէ պիպ իսէ, ուլէմա ու ատայիշ եէրինէ, տայիմա նիզալար, վէ միւճէրրէտ իւլ վուգուս օլան նէթիճէլէրինի կէօրմիւշ օլտուղումուզ Եվրոբա միւսահէլէսինի կէօրճէճյիզ։ Մէզքիւր նէթիճէլէր իսէ, վագթ ու զէմանի իլէ պիրլիքտէ զահմէթ ճիտտի օլապիլիրլէր, նասըլ քի պունուն էմմալի Մըսրը վէ սայիր վագտալար իլէ միւսպէթ տիր։»

Զանն իտէրիմ քի էֆէնտի, հիւքիւմէթի Օսմանյյէյի պիր թարիղի իսթիպատտիրէ սէվզ իթթիֆաք իսթէէնիլէրին էն գուվվէթլի պիւրհանը պու օլաճագ տը։ Պունըրընն պաշգա պիւրհան իրահէ իտէպիլէճէքլէրինի զանն իթթիմմ. չինքի, մէմլէքէթէ սէրմահէ կիրմէսի, մէմլէքէթին վէ շու էնտատէ միւսթամէլ օրմահան մէնապիյի հասէնէսինին թէվրինի, վէ զարուրէթի հալ իշինտէ պուլունան պիր էհալինին մէշղուլ օլմատընը, վէ Անատօլունուն էն էտնա քէօյլիսինտէն մէմլէքէթին էն պիւյուք էֆէնտիսինէ գատար, պիր հիւանի իտարէ թահթնտա պուլունարագ, էհալինին սէրվէթ քէսպ իյլէմէսինի իմա իթտիկի, կիւն կիպի աշիքեար ատյի՞լ մի տիր։

Էկէր, Եվրոբալըլար ադըն ադըն կէլէրէք մահէնդէրիմիզի, օրմանլըմըզը, տէմիր եօլարըմըզը վէ սայիրէ յի պաճագլար, վէ անլէր քէսպի սէրվէթ իտիպ, պիզ եանի Թիւրքիէնը իսէ, կիթտիքճէ քէսպի ֆագը իտէճէյիզ, տէնիլիր իսէ, պու տա ատպէս տիր։ Դավանինի թէսարրուֆիէնէ պիր ճիւզի մալիմաթ օլմազընդ կէօսթէրիր քի, մէմլէքէթին թէվսի վէ թէրագդըսը, էհալիսինին սէրվէթլէրինի, այրըճա թէշէպպիւս իթթիքլէրի սանտաթլար նիսպէթինտէն պինէրճէ դաթ արթըրը։ Պիր շըմէնաքֆէրլին սահիպլէրի, քէնտի ադչէրլէրինտէն 100 տէ 5 դազանապիլիրլէր։ Ֆագաթ, օլ շըմէնաքֆէրտէն իսթիֆատ իտէն էհալինին մահսուլաթը 100 տէ 5տէն, վէ հալթա 50 տէն զիեատ քեար կէթիրիր։ Խա՛յր, էֆէնտիմ, մէմուրիյն սընըֆը պու հալ անպահամահաճագ տէրէճէտէ ազլ ու հիքմէթտէն պիպէհրէ տէյիլ տիրլէր։ Ֆագաթ, պալէատ սէօյլէնիլիկի կիպի, շիւպհէսիզ, մէմլէքէթլէրինի միւզայիդայի մալիեէսի իշինտէ պրագրագլարընտա, վագը օլաճագ հալի պիւսպիւթիշն ունուտարագ, Եվրոբալըլարա սէրպէսթ գաբու պըրագըրլար իսէ, վուգուի իհթիմալտէն պուլունան տհվալ հաղդընտա էսասըզ պիր գօրգուճա միւպթէլա պուլունմագտա տըրլար։

Իմտի էֆէնտի, միւսաաէնիզէ իշպու պիւրհան եախօտ տահա տօղրուսու պիւրհան ատտ օլունամահան շու վահի վէ էսասըզ գօրգուճա գարշը պաղը սէօղ սէօյլէմէք իսթէրիմ։ Պու էնտատէ տէվլէթի Ալիեէնին հիւքիւմէթի միւթագիլէ մագամընտա օլան գուվվէթի նէ՞ տիր։ Եվրոբա մէնաֆիինին միւխթէլիֆ օլմասը տէյի՞լ մի տիր։ Էկէր Եվրոբա իթթիֆագ իտէպիրսէ, տէվլէթի Ալիեէ տէ շու հալինտէ գալապիլի՞ր մի։ Անճագ տէվլէթի Ալիեէ, քէնտի մէմլէքէթինտէ ինթիզամընընզընդէն տէվամ, վէ մուախխարէն օլտուղու կիպի թէզայիւանինէ միւսատտէ իտէր իսէ, ո հալտէ, պու խուսուս, Եվրոբա մէմալիքի պէյնինտէ իթթիֆաք վէ իթթիֆագ հասըլ իթթիրմէսինէ պիր վէսիլէյի գաթիեէ օլաճագ տը։ Եվրոբա սուլհ ու սալահ արզույի շէսխինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, շու էնտատէ Թիւրքիա կիպի պիր մէմլէքէթտէ քեաֆֆէսիտէ սէֆիլ վէ միւսթագպէլ հաղդընտա իւմիտսիզ օլան միւխթէլիֆ գավկաճը գավմիեէթլէրիյլէ աշիքեար սուրէթտէ չայրշան պիր թագըմ իսթիթլալ վէ սէրքէշլիք անասըրլարըն պիր եօլ իլէ թէէտիպ վէ թէսքինինէ չալըշմագըզդատան ուզուն միւտատէթ կէրի տատրապիլի՞ր մի։ Եվրոբա տէվլէթլէրի, մէմալիքի մահրուսէտէ խրահաթրն իճրա իտիլմէտիկինի կէօրիւրլէր իսէ, Մըսրը, Պօսնա վէ սայիր մէսէլէլերտէ իթթիֆագ իթթիքլէրի կիպի, պունտա տա իթթիֆագ իտէպիլիրլէր։

Իմտի, էկէր մէմուրինի հաղդրէ սընըֆլարը, շիմտիքի նուֆուզ վէ իգթիսարլարընը մուհաֆազա իթթմէք, վէ Եվրոբանըն միւսահէլէյի միւշթէրէքէսինէ միւմանաաթ իյլէմէք իսթէրլէր իսէ, հալը հազըր միւշքիլաթընը ատֆ ու իզալէ իյլէմէքլիկի, քէնտիլէրին տախի իսթէմէքտէ օլտուղլարընը, ալէմէ կէօսթէրմէլի, վէ մէմլէքէթ գաբուտունու հեր քէսէ աչըգ պրադմալը սըրլար։ Մէմլէքէթէ Եվրոբալըլար նէ գատար չօղ կէլիրլեր իսէ, մէմլէքէթտէ Եվրոբա մէնաֆիինին թագսիմատէ օլ գատար չօղալը։

Մէմլէքէթ նէ գատար թէվսի իտէր իսէ, օլ գատար մամուր օլուր, վէ սատտէթ ու մամուրիեէթ իշինտէ պուլունան պիր էհալի տէ, նէ տերէճէ միւթթիֆաք դավմըրտան միւթէշէքքիւլ օլա, խօշնուտիեէթ իշինտէ գալը։ Պու էհալի, խօշնուտ օլտուգճա, տիւէլի էճնէպիեէնին միւտտհին սէօյլերինէ գուլագ վերմէզ, վէ շու մէմլէքէթին թէհամմիւլլիւ էհալիսինի խօշնուտ իթմէքլիքտէ բէք գօլայ տ

ճէք օլան միւհէնտիսլէրէ սապըրսըզլըգլա պէքլէնիլմէ քտէ իսէտէ, հէնուզ քիմսէ կէլմէմիշ տիր, վէ վագտայի միւէլլիմէյի մալիւմէտէն պէրու իսէ, իքի այ օլմուշ տուր։ Զանն իտէրիզքի պիր ազ թաճիլ իտիլսէ, ֆայտէտէն խալի օլմազ։

ԹԷՊՊԱ ՏԱՅԻՐ ՊԻՆՏ

(Տէնէ նէ-ինէդրէն պէրլայէ)

Պունտանտա գաթի նազար, սիւտանա չօճուղա սիւտ վիրտիկի էնանտէ, գօճասը վէ սայիր քիմէնէլէր իլէ տախի իւնսիյէթի օլմամալը տըր, չունքի, պիր իլէթէ տիւչար օլուպտա չօճուղու պուլաշտըրապիլիր. իչտէ պունլարը պիտիքտէն սոնրա, էն գիեատէ էմին թարիզ չու տուրքի, պիր վալիտէ, քէնտի էվլատընա, պիզզաթ քէնտիսի սիւտ վերմէլի վէ քէնտիսի պէսլէմէլի տիր, զիրա թապիեաթի տա պէօյլէ իսթէր վէ Ալլահտա պէօյլէ իսթէր։ Նէ՛ գտտար պիկիւնահ մատումար, սիւտանալար վէ տատալար էլլերինտէ տահա սայիր պիր չօգ սէպէպլէրտէն նաչի, էճէլէ գուրպան կիթմէքտէ տիրլէր։

Վալիտէ վէ բէտէր թարաֆընտան, հէր նէ դտտար սիւտանալար հագդընտա, պէօյլէ տիդգաթ լազմ կէլիր իսէ. սիւտանալար թարաֆընտան տախի, քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունան կէրէք չօճուգ, վէ կէրէք վալիտէսի վէ բէտէրի սըհհէթլէրի ճիհէթլէրինէ տայիր, թէքմիլ մալիւմաթ ալընմագլըգ իգթիզա իտէր քի, էօյլէ օլմաըգճա, սիւտանալար պիր չօճուղու դապուլ իթմէմէլի տիրլէր. չունքի, էկէր չօճուղուն վալիտէսինտէ վէ եախօտ բէտէրինտէ ֆրէնկի իլլէթի օլուպտա, չօճուգ տախի մէղքիր իլլէթէ միւպթէլա օլարագ տօղմուշ իսէ, զէվալը սիւտանա տախի, իլլէթի մերգումէնէ միւպթէլա օլմագլըգ թէհլիքիսինէ տիւչար օլունապիլիր, եանի չօճուղուն աղզընտա պուլունան պուլաշըգ եարալարտան ագան զէհիրլի սուլարը, սիւտանանըն մէմէսինին ուճալարընտան աշըլանարագ, օրատա պիր չանքը զուհուր իտէպիլիր։

Լաքին, սիւտանա, պիր չօճուղու մուայէնէ իտէր, վէ պագար քի աղզընտա վէ սայիր մահէլլէրինտէ ֆրէնկիյէ տայիր հիչ պիր ալէամէթ եօգ իսէ, պու քեաֆի տէյիլ տիր. չունքի, էկէր անասը վէ եախօտ պապասը, ֆրէնկիլի իսէլէր, օլապիլիր քի, չօճուգ տօղտուղունտա, վիճուտտա հիչ պիր ալէամէթ կէօրինմէզ իսէ տէ, սօնրատան տա զուհուր իտէպիլիր։ Իչթէ պունլարը պիտիկմիշ հալտէ, պիր սիւտանա, պիր չօճուգ իչին սիւտանալըգա չաղրըլըգընտա, էկէր էմին օլմագ իսթէր իսէ, իպթիտա, օլ ֆամիլեանըն հէքիմինտէն, կէրէք չօճուղուն, վէ կէրէք բէտէր վէ վալիտէսինին, թէքմիլ թէմիզ օլտուղլարընտա տայիր պիր բաբօրթա թալէպ իթմէլի տիր, վէ պու թէտպիր, ումումի սիւտանալար իչին, պիր նիզամը դավի օլմալը տըր։ Զիրա, ֆուդարա գտտընար, էլ գաբուլարընտա չալըշըպտա, չօլուզ չօճուգլարը իչին պիր էթմէք բարատը գազանմագ իսթէտիկի հալտէ, պիր տէ պէօյլէ պիր բիս իլլէթէ տիւչար օլտուգլարըտա, արթըգ, նէ սայիր պիր ֆամիլեա իչինէ կիրէպիլիր, վէ նէ տէ պէզզաթ քէնտի մատումարընա սիւտ վերէպիլիրլէր, վէ չաեէտ, էկէր միւպթէլա օլտուգլարը իլլէթին ֆարգընտա օլմաեարագ, մատազալահ քէնտի գօճալարընը վէ չօճուգլարընը, վէ եախօտ պաշգալարընը չօճուգլարընը տախի պուլաշտըրըրլար իսէ, արթըգ պիչարէլէրէ քիւլլիյէն զատ ու զուլում օլմուշ օլաճաղը տա մալիւմ տուր. պունու, սիւտանալըգ իթմէքլիկէ միւհթաճ վէ մէճպուր օլան ֆագըրէ դատըն. լարա անլաթտըրմագլըգ վէ պիլտիրմէքլիք, պիր ֆարզը ազիմ սաեըլտա սէգա տըր. վէ պու պօրճուտա, հէքիմլէր իլէ բաբասլար իֆա վէ իճրա իլլէսէլէր ճայիզ տիր։ Իչթէ եալընըզ պու թարիզ ու թէտպիր իլէ, չիմտիյէ գատտար, պու եօլտա վուգու պուլմագտա օլան թէհլիքէ վէ գաղալարընը էօնիւ ալընապիլիր։

Պիրտէ չուրասընը պիլտիրմէկէ արզու իտէրիզ, եանի, մատամ քի ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլմուշ օլան բէտէրլէր վէ վալիտէլէրտէն, թէքմիլ թէմիզ չօճուգլար տօղմասընընը իհթիմալի տախի վար տըր, էօյլէ վալիտէլէր, տօղան չօճուղուն իւղէրինտէ ֆրէնկի ալամէթի կէօրմէտիքճէ, եանի ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլտուղու թաստիգ գէլընմատըգճա, քէնտիսի ասլա օ չօճուղա սիւտ վերմէմէլի տիր։ չունքի, էկէր չօճուգ, տէտիկիմիզ կիպի, թէսատտուֆէն թէմիզ օլարագ տիւնեաեա կէլմիշ իսէ, նահագգ եէրտէ պուլաշմասընա սէպէպկիյէթ վերմէմէլի տիր, լաքին, շունու տախի պիլմէմիշ լազըմ կէլիր քի, մատամ քի, չօճուգ տօղտուղունտա իլք կիւնէրտէ իւղէրինտէ ֆրէնկի իլլէթինէ տայիր հիչ պիր ալամէթին պուլունմամասը, իլլէրուտէ տախի հիչ պիր ալամէթ վուգու պուլմաեաճաղընա տայիր չիւփհէսիզ պիր իսպաթ սաեըլամազ, սիւտանաեա տախի թէպիմ իթմէք միւնասիպ օլմաըգընտան, չիւփհէ թէքմիլ մահվ օլունճաեա տէկին, չօճուղուն, գօեուն վէ ինէք սիւտէրի իլլէ պէպէնիլմէսի լազըմ կէլիր։

Մէսէլա, պիր էրքէք, էկէր ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլուպտա, էվլէնիր իսէ, նասըլ քի կէօրմիւք, օլապիլիր քի, էօյլէ պիր բէտէրտէն համիլէ գալան գատընընը չօճուղու, տահա տիւնեաեա կէլմէզտէն էվվէլ, ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլսուն տա, վալիտէսինէ ասլա պիր ֆէնա թէէսիրի օլմուշ օլմասընը, եանի վալիտէսի, համիդէլիկին սօն կիւնինէ գատտար թէմիզ գալմըշ պուլունսուն։ Օլ հալտէ պուլունան պիր չօճուղա, վալիտէսի ասլա սիւտ վերմէմէլի տիր. չունքի, չօճուղուն աղզընտա պուլունան, վէ եախօտ սօնրատան մուգու պուլան եարալարտան, վալիտէսի սիւտ վերտիկինտէ, մէմէսինին ուճունտան պուլաշըգ, ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլապիլիր օլտուղունա չիւպհէ եօգ տուր։

Ցիմէք օլուեօր քի, չօճուգ տահա տօղմազտան, բէտէրի զաթէն ֆրէնկիլի օլտուղունտա, վալիտէսինէ սիրատէթ իթմէսին, քէզալիք վալիտէսի իլլէթլի օլտուղունտա տա, օլապիլիր քի, չօճուղա սիրատեէթ իթմէսին։ Վէ նասըլ քի, վալիտէ, ֆրէնկիլի օլտուղու հալտէ, չօճուղուն թէքմիլ թէմիզ դալըգ տօղմասընընը տախի իհթիմալի վար օլտուղունու, պիր գաչ տէֆալար պիլտիրմիշիզ տիր։

Պիր տէ չուրասընը հէր վագըթ տէրխաթըր իթմէմիզ լազըմ կէլիր քի, ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլան կէրէք չօճուգլարը վէ կէրէք պիւյիք ատամլարը, չիչէք թապիր օլան իլլէթտէն մուհաֆազա իթմէք իչին, աշը իթտիկիմիզտէ, օլ աշընն ճիրահաթընը ալըպ տա, սայիրլէրի ասլա աշը էթմէմէլիյիզ, չունքի, օլապիլիր քի, օլ աշընն ճիրահաթը իչինտէ ֆրէնկի իլլէթինին զէհիրի տախի պուլունսուն, եօգսա, չիչէք թապիր օլունան իլլէթտէն մուհաֆազա օլունալըմ տէր իքէն, պիր տէ ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլուրուզ. իչտէ պունուն իչին տիր քի, պիր ատամ, կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք չօճուգլարընը աշը իթմէք իսթէտիկինտէ, էվվէլա թէմամի իլլէթինին օլմագ իչին, օլ աշընընն քիմտէն արընմիշ օլմասընընը պիլինմէսի իգթիզա իտէր, վէ պունուտա հէր վագըթ պիլիպ անլամագ միւմքին օլմասընընան, էվրօբատա պիր ինսանընն աշընը ալըպտա, սայիրլէրի աշ իթմէքտէն իսէ, ինէք աշընը իլէ իտէրլէր, վէ իչտէ պու թէտպիրին իճրասը սայէսինտէ պիւյիք պիր թէհլիքէնին էօնիւ ալընմիշ օլուր. զիրա, էվրօբանընն պիր չօգ մահէլլէրինտէ պու թէտպիր իճրա օլունմազտան էվվէլ, պիր չօգ ատամլար վէ չօճուգլար աշը օլմագ սէպէպի իլէ, ֆրէնկի իլլէթինէ տախի տիւչար օլմուշլար տըր։

Իմոի, կէլէլիմ էվվէնմէք մէսէլէսինէ քի, պու խուսուս, էն նազիք վէ էն գիեատէ շաեանը տիգգաթ վէ էհէմմիյէթէ պիր նօգթա տըր։ Պիր ատամ, իսթէր գատտըն օլուն, վէ իսթէր էրքէք, ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլտուգլարընտա, աճապա նէ՞ գատտար վագըթ ոնրա էվլէնէպիլիրլէր։

Թապիսթիյէ, պէօյլէ պիր իլլէթէ պիր ատամ տիւչար օլտուգտա, թէքմիլ չիֆասընը պուլմազտան էվվէլ, էկէր էվլէնիր իսէ, էվվէլա ֆիքրինէ ալաճաղը գէզը, վէ տօղաճաղը չօճուգլարը կէթիրմէլի, վէ պիկինահ գէզընն, պէօյլէ պիր բիս վէ մուզիրը իլլէթէ միւպթէլա օլաճաղընը հէր վագըթ տերխաթըր իթմէքտէն սոնրա, տիւշինմէլի տիր քի, էօմրինէ տախի քէտէրի օլապիլիր. չունքի, նասըլքի կէօրտիւք, պէօյլէ բէտէրլէրին չօճուգլարը, ալէսէվիեէ, անա բահմինտէ, համիլէլիկին պաղը իլք վէ պաղը տախի սօն այլարընտա էօլիւպ թէլֆ օ. լուրլար, վէ չօգ տէֆա, զէվալը գատընլարընն տախի էօմիւրլէրինի թէհլիքէյէ գօրլար. եանի էօմէլէրինէ սէպէպկիյէթ վերէպիլիրլէր։ Տօղաճագ չօճուգլարընն չէքէճէք իսկէնճէյլերի վէ էօմէլէրիտէ նասըլ քի սէօյլէտիք, ֆիքիրտէն չըգմամալը տըր։

Իչթէ պունլար թէքմիլ տիւշունիլմիկինտէ աշիքար անլաշըլը քի, էօյլէ ատամլարա, էվվէնմէքլիկէ, նէ պագան հէքիմ գօլայճա բուխսաթ իթա իթմէմէլի տիր, վէ նէ տէ իլլէթլի օլան քէնտիսի քէզալիք գօլայճա գարար վերմէլի տիր։ Վէ էվվէթ, պիզ տէտիք քի, ֆրէնկի, պաղէն օլ տերէճէ հաֆիֆ օլապիլիր քի, իքի, իչ այ զարֆընտա, պիլա թէտավի, վէ եախօտ ուֆագ պիր թէտավի իլլէ տախի, հիչ պիր էսէր պրագմաեարագ տէֆ օլապիլիր. ֆագաթ, օլապիլիրտէքի, պիր իքի այ զարֆընտա, թա քէմիքլերէ գատտար իչլէր։

Իչթէ պու իքի ուճլար օրթասընտա իհթիմալ տըր քի պինլերճէ ճինս, չէչիա, տերէճէ ֆրէնկի իլլէթի վար տըր քի, հիչ պիր ճիհէթլէ պիր պիրլէրինէ ասլա պէնզէմէտիքլերինտէն, էօյլէ շու գատտար վագըթտան սոնրա էվլէնիլէպիլիր տէյի, ասլա հիւքմ օլունամազ։

Թէէսիւֆ իտէճէք եէրի շուրասը տըր քի, չօգլար ֆրէնկի իլլէթինէ տիւչար օլտուգտան սոնրա, ագըլլարը պաշլարընա կէլիպ, թէօվպէքեար օլուրլար, վէ էվլէնմէեէ գարար վերիրլէր, լաքին, պէօյլէ էր պիլմէլի տիրլէր քի, չօ՛գ կիճ գալմըշլարըլար։ (Տէվ-դ)

Տ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

24 ՄԱՅԻՍԻ

Ազգային սահմանադրութիւն կոչուած ութածալ տետրակին տարեդարձն կատարուեցաւ։

Ազգային կատակերգութեան 21դ արարուածն էր որ խաղցուեցաւ երեկ։ Նոյն բեմն, նոյն դերասանք և նոյն հանդիսականք։ Ամենքն մէկ մէկ տարու աւելի մեծ, այսքան։ Եթէ պակաս մի բան նշմարուեցաւ, նա եւս տրիբուններուն երեւան չելնելն էր։ Անցեալ տարի երեք տասնեակ Դիմնսթենէսներ փառքերնուն տիրացան. այս տարի հարիւր Միռապտներ ի պատրաստի կային։ Մասնաժողովն ընտրութիւն չուզեցաւ անել և հրաւիրեց զայնս որ բեմական հանճարնին ուրիշ առթի պահեն։ Լա՛ւ է։ Բայց ի՞նչ կորուստ ազգային գրագիտութեան, ի՞նչ ինաս ազգային յառաջադիմութեան որ չկարողացան լսուիլ մի քանի հարիւր անգամ գոնէ «Փրկարար կանոնագիրք, մի հսկայ քայլ դէպի լուսաւորութիւն, պարտք և իրաւունք, ապագայ սերունդ» եւ այլք ոորա նման իմաստալից և յաւուր պատշաճի բացագանչութիւնք։ Բացի ճարտասանական այս հեղեղէն որմէ երկինք խնայեց զմեզ, ամեն բան սակայն կատարեալ էր և այս տարի։ Կամարք, դափնիք, կեցցէներն, երգք (.) ազգայինք և կերուխում։ Ոչ մի բան էր մոռացուած։

Բայց պէտք է վերջապէս որ մի օր վերնայ մեր մէջէն այս խայտառակութիւնն։ Պէտք է վերջապէս որ մի օր անդրադառնանք մեր վերայ և դադարիմք բարեմիտներն խաբելէ և օտարին ծիծաղն շարժելէ։

Ի՞նչ կ'երթայ անելու այսպէս այդ ամբոխը ամեն տարի, յատկացեալ մի օր։ Սահմանադրութի՛ւնն տօնելու։ Ո՞ր սահմանադրութիւնն։ Այն որ մի քանի երազականք, մի քանի ազգային հոգւոյն և վիճակին անգէտ անձինք խմբագրեցին քսան տարի յառաջ և որ ազգն իրր մի փրկարար հրեշտակ ընդունեց, զի նորա միջոցով հազար բարիք շնորհուցին իւր աչաց առջեւ։ Ա՞յն սահմանադրութիւնն որ քսան տարիէ ի վեր տակաւին դաւառաց երեք չորրորդին մէջ գործադրուած չէ և չէ՛ կարող բռնի գործադրուիլ։ Ա՞յն Սահմանադրութիւնն որ տակաւին ուրիշ բանի չը ծառայեց ազգին եթէ ոչ յուսալիր մի թըմբրութիւն նորա տալու, որ անթիւ հողմաբաններ ծնցուց որք կը բըռնանան ազգին վերայ ինչպէս երբեմն մեծատունք կը բռնանային, այլ սա տարբերութեամբ որ այժմ 23 քուէով ազգն ներկայացնել պարծենցող պարոններն դրամական օգնութեան մասին հակամիտ են մեծատանց ստէպ պարգեւածին հակառակն՝ առաւել ստէպ գործելու։ Ա՞յն Սահմանադրութիւնն որոյ օրով ազգային գործերն կաղն ի կաղն կ'ընթանան, եկեղեցիք կ'ամայանան, դպրոցներն կը յետադիմեն, և ընդհանուր ազգային հաստատութիւնք աննախանձելի մի դիրքի մէջ կը գտնուին։

Բայց ժամ է արդ որ բոլոր այս չաղակրատութեանց մի սանձ դրուի, ժա՛մ է որ սթափի Հայն, ի բաց խլէ իրմէ դատարկաբան յիմարն որ հազար հրաշալիք կը խոստանայ իրեն և տեսնէ թէ անել է այս ճանապարհն։

Նոքա որք երեկի օրն վազեցին Եէտի-Գուլէ և քանիցս անցան յաղթական կամարներու ներքեւէ, ցայտելով և պարելով, նոքա որք թոքերնուն բոլոր ոյժովն «կեցցէ Հայ ազգն» պոռչտեցին, և երեկոյին մի քանի օղեվաճառներու կրպակ հանդիպելէն վերջն ուղղագիծ կամ շեղ ճանապարհով դարձան իւրեանց տունն գոհ և զուարթ, իբր թէ հայրենասիրական մի պարտք են կատարել, նոքա մտածեցի՞ն արդեօք թէ այն յարկն որու ներքեւ կը ճաշէին, այն տանն որու դէմն նուագածուք օդն կը հնչեցնէին, ի՞նչ վիճակի մէջ է, այն խղճալեաց օթեւանն։ Եւ ի՞նչ ասացին մտքերնուն երբ իմացան թէ չեն կարող վեր ելնել, քանզի հիւանդաց սրահին յատակն՝ փղելու վրտանդ կ'ոպառնար։ Մտածեցի՞ն արդեօք այդ ազգասիրութեան և գթասիրութեան տիպարներն իւրեանց փշրանքներէն նուիրել այն տան որ ծերին, մտաւոր անկարին, որբին և հիւանդին կացութիւնն մի քիչ բարւոքի։

Եուրջ տասն հազար հոգի խրոնած էր երէկ այն տեղ, և Փրկչի տեսչութիւնն հազիւ արած ծախքերը գոցած է կրսեն։ 10,000 հոգին հազիւ 800 ղրուշ կարողացեր է նետել Միացեալ ընկերութեանց գանձանակին մէջ։

Եւ կուզէք որ հաւատք ընծայեմք ձեր երդմանց, ձեր խոստմանց, ձեր բերնին արտասանած այն ամեն բառերուն, որք մի մի մարդավայել առաքինութիւնք են։

Փողոցներն, պարտէզներն, յարկերու ներքև, ծաղկապակ շրջանակներու մէջ, դոյնզդոյն կերպասներու վերայ, ոսկեզօծ և մեծ տառերով կը գրէք, «Մէ՛ր, միութի՛ւն, գթութի՛ւն, ազգասիրութի՛ւն, կեցցէ՛ Պատրիարք Հայրն, կեցցէ՛ Հոգաբարձութիւնն, կեցցէ՛ Հայոց ազգ»։ Թողէք, Պարոններ, որ ըսեմք։ Երբ ձեր խօսքերն և ձեր գործքերն կը համեմատեմք, չ'եմք վարանիր և մի վայրկեան ասելու թէ բոլոր ադոնք կեղծիք են, բոլոր ադոնք ստութիւն են։

Ստութիւն է երբ Մէր կ'ասէք և անընդհատ զմիմեանս կը թշնամանէք։ Ստութիւն է երբ Միութիւն կ'ասէք և չէք կարող միաբանիլ խեղճ ազգին մի օգտաւէտ հաստատութիւն հիմնարկելու համար։ Ստութիւն է երբ Գթութիւն կասէք և չէք կարող ձեր ժլատութեան յաղթել որ ազգին տնանկաց և տառապելոց ապաստանարանն վաղու հիմնայատակ չը կործանի և իւր փլատակաց ներքև չառնու այն անկար ծերուկներն, որոց մէջ, ո՞վ գիտէ, գուցէ կան այնպիսիք որք ժամանակաւ ձեզմէ աւելի առատաձեռն գտնուած են ազգին աղքատներուն համար։ Կը ստէք Ազգասիրութիւն ասելով, մինչդեռ լեզուով և բարքով օտար էք բոլորովին, երբ ազգն այն ժամանակ մտքերնիդ կը բերէք, յորժամ անտի մի բան պահանջելու կ'երթէք։ Կը ստէք երբ «Կեցցէ Պատրիարք Հայրն» կը գրէք և կերդէք, մինչդեռ ձեր անտարբերութեամբն կամ յիմար քննադատութեամբն օր քան զօր առաւել կը վհատեցնէք։ Նա ձեզմէ ո՛չ գովասանական երդ կը խնդրէ և ո՛չ մարմարէ անդրիներ, այլ մի փոքր աշակցութիւն։ Կը ստէք երբ «Կեցցէ՛ Հոգաբարձութիւն» ասելով բաժակներ կը պարպէք, և փոխանակ այն անձնուէր և ազնիւ անձանց բեռն դիւրացընելու, փոխանակ միջոց հայթայթելու նոցա որ պատսպարելոց վիճակն լաւացնելու համար չընկճին այսչափ և դադարին յանուն ազգին մուրացկանութիւն անելէ, նախապատիւ կը համարիք երկաթուղիի ընկերութիւնն հարստացնել, որճարաններուն առևտուրն աւելցընել, և կանանչագոյն դանձանակին առջևէն անցած ժամանակնիդ միւս կողմն կը նայիք։

Ազատ էք ուրեմն այսքան ստելէն վերջն որքան և ուզէք «Կեցցէ Հայութիւն» գրելու ամեն տեղ։ Եթէ գոհ էք Հայութեան այս աբարքէն, հաւատացէք, ոչնչով գոհացող էք դուք։

Վայել է ձեզ խնդակցիլ յարաժամ որ ազնուապետութիւնն փշրեցիք։ Ազնուապետութիւնն, իւր ամեն թերութեանց մէջ, գոնէ իւր ազգասիրութեան յետին սահման գրպանին բերանն չէր յատկացուցած, գոնէ ինչ որ գործէր նա, ազգն փրկելու յաւակնութիւնն չունէր ձեզի պէս։ Վստահ եղիք որ այն աղաղակներն որ երէկ արձակեցիք, և այն երգերն որ նուագածուք հնչեցուցին, այդ ձայնները բարձրացան մինչև Պէզճեանին

արձանն իրրև մի դառն հեգնութիւն։

Եւ երէկի օրն այն խուռն բազմութենէն ո՛չ մի ձայն չը լսուեցաւ որ խօսի ճշմարտութիւնն և բմբերանէ ամենքն։ Ո՛չ մին քաջութիւն չունեցաւ տապալելու այն կամարներն և սակեզծեալ գրերն առ ոտքս կսխելով դոչելու «Դացէ՛ք ատի, նախ առաքինութիւն և անձնուրացութիւն սովրեցէք, նախ ազգասիրութեան ինչ լինելն սերտեցէք, գործեցէք վերջապէս, և ապա եկէք հրճուիլ ատ և ինքզինքնիդ դափնիներով պսակել»։

Եւ ահա այն ժողովուրդն որ կը ժպրհի տալ Մայր հայրենեաց ինչ որ ինքն չունի, որ կը թողու իւր միակ ողորմածական հաստատութիւնն քայքայիլ, իւր Պատրիարքարանն հիծիլ անանուն, որ չ'երկնչիր ծաղրական լինելէ, որ չունի մի վայելուչ կրթարան, որ չը գթար աղքատին, չողորմիր անկարին, չը խնայեր իւր որբերն, որոյ ամեն շարժումն անխորհուրդ է, ամեն գործ անհիմն ու խաբէական և ամեն խօսք ցնորական, ահա այն ժողովուրդն որ կը յանդգնի առաջնորդ կանգնել հայրենեաց վերանորոգմանն համար եւ լուսաւորել զայն, ինքն որ ի մառայլ կ'ընթանայ։

25 մայիս 1881 Կ. Մ.

* * *

Տիւնքի Փունչտա օգունտուղունա կէօրէ, Թոգատ էհալիսի պէյնինտէ, օրանքն առաջնորդու Վահան վարդապետ սէպէպինտէն նիֆագ վէ շիգագ հասըլ օլտուղունտան, վէ պիր թարաֆ միւմսիկէյհին հէր հալտէ օրատան ուղագլանմասքնը միւրատ վէ խատաս էյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, էկէր պունուն սէրիան պիր չարէսինէ պագըլմազ իսէ, պագը ույղունսուզլուգլարա սէպէպկիլեէթ վիրիլմիշ օլսաճագ իմիշ։

Միւմսիկէյհ վարդապետ ալէյհինտէ, էն զիւատատ թէշէքքիյէ սէպէպ օլան չէյ, իշրէթէ միւպթէլա պուլունմասը իմիշ։

* * *

Քէզալիք մէզքիւր զագէթատա օգունտուղունա կէօրէ, մատամքի Սիս սրբազան կաթողիկոսու հազրէթլէրի, Ս. Պատարագ թագտիս իթտիկինտէ, էջմիածին սրբազան կաթողիկոսու հազրէթլէրինին իսմինի զիքր իթմէքտէ տէյիլ իմիշ, էկէր պու հալէ տէվամ իտէճէք իսէ, քայիթախթըմըզ քիլիսէլէրինտէ, պունատան սոնրա, թագտիսի պատարագ իթմէմէսի, քէնտիսինէ, սրբազան պատրիարք հայր հազրէթլէրի թարաֆքնտան, իսիթար օլունմուշ տուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիէննա, 8 յունիս

Սոֆիատան խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Պուլկարիսթանտա ահվալը բոլիթիգիյէ, բրէնս Ալէքսանտրըն թասավվուրաթընա բատիգալ թարաֆկիրլէրի ճանիպինտէն կէսթէրիլէն մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթ սէպէպինտէն, մուհիպի իգթիրապ պիր հալէ կէլմիշ տիր։

Եագընտա իտարէյի էօրֆիեէ իլան օլունաճաղը մուհագագ տըր։

Պէրլին, 8 յունիս

Սրբպիա բրէնսի տիւն պուրաեա վասըլ օլմուշ տուր։

Էկէր բրէնսի միշարիլէյհ, իշ իսիբաթօրլարրն մուվաֆֆագաթընը իսթիհսալ էյլէր իսէ, Պէլկրատա ավտէթինտէ գրալըգ իլան իտէճէք տիր։

Սթինա, 8 յունիս

Մալիեէ նազիրը Մ. Սոֆիրօբուլօ խաթիֆասընը վէրմիշ տիր։

Մ. Պալսահաքի ատիեէ նազիրը թայեին օլունաճագ տըր։

Լօնտրա, 8 յունիս

Գանտահարտան ալընան պիր թէլէգրաֆնամէեէ կէօրէ, Էեուպ խանըն ասաքիրի յունիս ճտէ Ապտիւրրահման թարաֆընտան մաղլուպ օլմուշլար տըր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕՑԹՐՐ

Սթինա, 8 յունիս

Իքի սագլամ ղազէթասը, Մ. Սոֆիրօբուլօնուն մալիեէ նէզարէթինտէն իսթիֆա իթմիշ օլսուղունու, վէ Մ. Պալսամաքինին, միւմսիլէյհին եէրինէ կէչէճէկինի խապէր վերիեօրլարիսէ տէ, էթֆիգօն Ինէվմա ղազէթասը պու խապէրի գաթիէն թէքզիպ իտիեօր։

Լօնտրա, 9 յունիս

Հիւքիւմէթ, պու կիւնէ գատար իթթիխաղ օլունան թէատրիին իրլանտատա հիւքիւմէթսիզլիկի մէն իտէմէեէրէք, մէզքիւր հիւքիւմէթսիզլիկին սիւրաթլէ արթմըշ օրմասընտան տօլայը ագըզէթ տիւշարը էնտիչէ օլմուշ տուր։ Իրլանտա մէմուրիյնի իճրաեէսի չէտիտէն վէ միւէսսիրէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ օլտուգլարը կիպի, ասաքիրի ճէտիտէ տախի սէվգ օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 9 յունիս

Բէթրէսպուրկտան խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի, Պուլղարիսթան պէյի բրէնս Ալէքսանտրը, իսլաննամէսինտէ միւնտէրիճ օլան բրօկրամըն իճրասը խուսուսունտա իլթիզամ իթմէկէ գարար վիրմիշ տիր։

ԱԶԴ

Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն Ժողովն պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ընկերութեան նախորդ հաւաքիչք Պ. Գաբրիէլ Սաֆրաճեան և Պ. Սահակ Նիկողոսեան վերահաստատուած են իրենց պաշտօնին մէջ և այսօրուընէ հաւաքման պիտի սկսին, 'ի ձեռին ունենալով Տնօրէն Ժողովոյ կողմանէ պաշտօնական վկայագրեր։

Կը խնդրուի Պատ. ազգայիններէն որ բարեհաճին իրենց ամենաբաժիններն յօժարափոյթ վճարել, երբ հաւաքիչք ներկայանան։

Կ. Պոլիս 1881 մայիս 27

13 Կէօչէ օղլու-խան,

Ղալաթիա

ԷՖՔԱՖԸ ՀԻՄԱԵՈՒՆ

Էվդաֆը հիմաեուն խազինէսի մահկուլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւմիւզայիտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան տէօրթ հաֆթա միւտատէթի իլանընտանի քինճի հաֆթասը օլան իշպու պին իլի եիւզ տօգսան եէտի սէնէսի մայիսինին երկիրմիպէշինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայիտէլէրի իճրա գէլընճաճաղընտան, թալիպ օլանլարը էեամը մէզքիւրէտ մահկուլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, գէյմէթի մուխամմէնէնին էօշրունէ միւսավի բէյ ագճէսի թէսլիմի խազինէ իտէրէք միւզայիտէտ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, վէ բէյ ագչէսինէ, վէ մուաճէլէեէ մահսուպէն, սուրէթի վէ սէրկի դապուլ օլունմասաճաղը, պիրինճի տէֆա օլարագ իլան իսթիսար ղըլընը։

60 · · 5000 · · · · Գալաթատա ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ եէմենիճիլէր ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի զիրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, շէհրիեէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը, խարաճա ախշապ պիր պապ մէնզիլ։ (1)

5 · · 8,000 · · · · Գատը գաբիեէսինտէ Օսման աղա մահէլլէսինտէ Հասըրճը պաշը սօգաղընտա թէրպիան իքի պին իքի եիւզ ղըրգ տէօրթ զիրա պիր ղըթա պաղ մահէլլի։

25 · · 3500 · · · · Էյրի գաբու գուրպինտէ Էլհաճ Իլիաս մահէլլէսինտէ Եսթադան ճատտէսինտէ թէրպիան երկիրմի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա կէտիկի։

40 · · 3000, Խանը մէզքիւր տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան ղըրգ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտանընն նըսրֆ հիսսէսի։

114 · · 1750, Էտիրնէ գաբուսունտա Հաճի Միւհէտտին մահէլլէսինտէ Աճը շէշմէ ճատտէսինտէ թէրպիան երկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ ղըրգ ղուրուշ քիրալը պիր պապ գտվաֆ տիւքեանը կէտիկինին նըսրֆ հիսսէսի։

30 · · 29 · · 21 · · 2 · · 35,500, Գալաթատա ճամիի ճէմիտ մահէլլէսինտէ Գուրչունլու խան տէրունինտէ թէրպիան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի եիւզ ղուրուշ քիրալը ֆէվգանի պիր պապ օտա վէ եիւզ էլլի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ իւչ եիւզ օն ղուրուշ քիրալը թահհալին տէօրթ պապ օտա քի, ճէմաան պէշ պապ օտալարընն ըուպպի հիսսէլէրի։

48 · · 734, Տիվան եօլունտա Ամիդ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Թավուգ բազարը ճատտէսինտէ թէրպիան դըրդ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ, շէհրիեէ եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալը, մուգատտէմա գասապ, էլեէվմ պիր պապ սիւտճիւ տիւքեանընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

379 · · 250, Սամաթիատա Միրախոր մահէլլէսինտէ Սամաթիա ճատտէսինտէ թէրպիան օթուզ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ դըրգ ղուրուշ քիրալը ախշապ մուգատտէմա գասապ, էլեէվմ պիր պապ դուրուգահվէճի տիւքեանընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ պէշ սէհիմ հիսսէսի։

51 · · 245, Դում գաբուտա Զատրրճը Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ Արապ զատէ սօգաղընտա թէրպիան երկիրմի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր օտայը միւշթէմիլ մուգատտէմա սբղըր գասապ, էլեէվմ ճամճը տիւքեանընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

(1) Պալէատէքի բաղդատիարրն պիրինճիսի, գրյմէթի մուխամմինէյի, իքինճիսի պէտէլի միւզայիտէյի (լիրա 100 ղուրուշտան) միւլիր տիրլէր։

94 · · 77, Հօճա Մուստաֆա բաշատա Սուլու մանասթըր ճատտէսինտէ թէրպիան օթուզ պէշ զիրա պիր գբթա գասապ տիւքեանը արսասընընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ իւչ բուլ հիսսէսի։

77 · · 670, Սամաթիատա Միրախոր Իլիաս պէյ մահէլլէսինտէ Միրախոր ճատտէսինտէ թէրպիան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ շէհրիեէ եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալը քեակիր պիր պապ սըղըր գասապը տիւքեանընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

26 · · 240, Եէտի գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ Պէյլիք սալխանէ սօգաղընտա թէրպիան եիւզ եէթմիշ զիրա պիր գբթա արսասընընեիւզ սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ սէհիմ հիսսէսի։

99 · · 1390, Թահթա գալէտէ Բիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ մուգատտէմա թօհաֆիճը էլեէվմ պիր պապ գասապ վէ սօֆճու տիւքեանընն եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարի իլէ սէհիմ պիր թուլ հիսսէսի։

25 · · 28 · · 29 · · 210, Եէտի գուլէտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ սալխանէ սօգաղընտա թէրպիան իքի եիւզ եէթմիշ զիրա պիր գբթա արսասընն եիւզ էլլի սէհիմ իթիպարը իլէ տէօրթ պուչուգ սէհիմ հիսսէսի։

21 · · 100, Մահէլլի մէզքիւրտէ թէրպիան տօգսան զիրա պիր ղբթա արսանընն պիր պուչուգ սէհիմ հիսսէսի։

30 · · 245, Սամաթիատա Հաճի Հասան աղա մահէլլէսինտէ Նարլը գաբու ճատտէսինտէ թէրպիան գբրդ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ մուգատտէմա դասապ, էլեէվմ պիր պապ գահվէնին եիւզ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր թուլ հիսսէսի։

30 · · 32 · · 34 · · 990, Եէտի գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ Պէյլիք սալխանէ ճատտէսինտէ թէրպիան եիւզ էլլի զիրա արսատա մէպնի տէօրտ օտա վէ եիւզ զիրա պահճէ վէ եիւզ զիրա ախուրու միւշթէմիլ շէհրիեէ եիւզ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ սալխանէնին տօգուզ ագճէ իլի բուլ հիսսէսի։

33 · · 3,000, Ֆաթիհ ճիվարընտա Միյմար սինան նամը տիկէր Գումրուլու մէսճիտ մահէլլէսինտէ Հաֆըզ բաշա ճատտէսինտէ թէրպիան օթուզ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ պիր պապ մանավ տիւքեանընն պիւթիւնիւ։

38, 36, 40, 24,500 · · · · Թօքհանէտէ Թոմթոմ մահէլլէսինտէ Պօսթան պաշը սօգաղընտա թէրպիան եիւզ էլլի զիրա արսատա մէպնի ալթը օտա վէ իքի սուֆա վէ պիր գույու, վէ թահթընտա եիւզ սէքսէն ղուրուշ քիրալը թէրզի վէ ամթար տիւքեանլարընը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին ըուպ հիսսէսի։

18 · · 8000 · · · · Զագմագճըլարտա Տաեա խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը տէրունինտէ մէսճիտ թահթընտա գբրդ իւչ զիրա արսատա մէպնի թահթընտա մահզէնի միւշթէմիլ շէհրիեէ եիւզ ղուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ օտա կէտիկի իլէ բիշկեահընտա դահվէ օճաղը մա մահտէս բիւքէնին նըսֆ հիսսէսի։

25 · · 1666 · · · · Լալէլիտէ Գըզըլթաշ մահէլլէսինտէ Զուգուր չէշմէ սօգաղընտա ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ սէքսէն ղուրուշ քիրալը պիլա կէտիք, մուգատտէմա պէրպէր էլեէվմ պիր պապ թէնէքէճի տիւքեանընն ալթը հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

326 · · 4000 · · · · Իսկիւտարտա Տէպպաղլար մահէլլէսինտէ Թօքթաշը ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ երկիրմի պէշ ղուրուշ քիրալը ախշապ պիր պապ տէօքմէճի տիւքեանընն պիւթիւնիւ։

64 · · 25,000 · · · · Զագմագճըլարտա Տաեա խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22 · · 8000 · · · · Զարշուի քէպիրտէ Ասթարճը խանը տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիյէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22, 24 · · 15,000 · · · · Իսկիւտարտա Սալման աղա մահէլլէսինտէ Պիւլպիւլ տէրէսի ճատտէսինտէ թէրպիան եիւզ զիրա արսատա մէպնի տէօրթ օտա վէ իքի սուֆա, վէ եիւզ էլլի զիրա պահճէ, վէ թահթընտա մէստուտ պիր պապ տիւքեանը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ

ՍԱՐՍԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐՕ

Լօնտրա 8 յունիս

Ինկլիզ	զոնսոլիտի	100-¼
Էսհամը	Ումումիէ աշըլմը	17-1/16
»	» գարանտը	16-⅞
1865	Իսթիգրազը	19-¼
1869	»	18-¾
1871	»	77-½
1872	(Պոնտիւ Թրէզոր)	30-½
1873	»	18-⅜
Օսմանլը	Պանգասը	16-¼
Ռուսիա	Իսթիգրազը 1873	90-⅜
Մըսըր	Իսթիգրազը պիրլէշմիշ	73-⅞
»	Իմթիեազը (շլմէնտը.)	97-¾
Տէվլէթի Ալիէնին	1877 Իսթիգրազը	89-½
Տաիրա սանիեէ		77-
Մըսըրը	Բոչիլա Իսթիգրազը	96-¾
1877	Մաճարիսթան էսհամը	102-⅝
Գամպիօ	Բարիզ 3 այ վատէ	25-46

Բարիս, 8 յունիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	86-77½
»	» 5 %	119-60
Էսհամը	Ումումիէ աշըլմը	17-36
»	» գարանտը	17-12
1865	Իսթիգրազը	100-
1869	»	97-
1873	»	94-
Ռումէլի	չըմէնտը. Թահվիլա.	61-
Օսմանլը	Պանգասը	665-
Գրէտի	Լիոնէ	942-50
Ռուս	ֆոնտսու 5 % (1877	96-
Ռուսիանըն	Շարք իսթիգրազը	60-
Իթալիա	ֆոնտսու	94-10
Մըսըր	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	385-
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրազը	25-
Գամպիօ	Լօնտրա իւզէրինէ	25-25

Բարիս, (Պուլվար) 8 յունիս

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 5 %	119-55
Էսհամը	Ումումիէ	17-10

Վիէննա, 8 յունիս

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	116-60
Ռումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	28-

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում.	մայիս 27 աշլմ. գբ.	18-25
» »	մայիս 28 սպհ. աչ.	18-28
» »	Էն եիւքսէք	18-28
» »	Էն աշաղը	18-21
» »	Սասթ 5 տէ	18-22
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	92-
1865	» » 6 % ֆ.	93-
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	92-
1872	» (Պոնտիւ Թրէզոր	29-½
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	90-
Ռումէլի	չըմէնտրֆէր	59-⅛
Բարար	ղուրուշ	60-
Հէվալէսիզ	»	-55
Աղչէ	ֆայիզի %	8-

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	6-8
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-20
Իսթանպոլ Պանգասը	10-35
Սօսիէթէ Օթօման	4-
Թրամվայ 5 %	395-
Լավրիօմ (մատէն)	134-

ԱԳՏԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՆԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղչ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-25
Բօլ	89-35
Գրիմից ալթունու	51-25
Պէեաղ մէճիտիյէ	108-
Մէթալիք	206-¼
Պէշլիք	212-½
Ալթըրգ	128-¼
Պաղըր	670
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	890

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՆԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1050-
Էն աշաղը	1050-
Սասթ 5 տէ	1050-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ—ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ